

Naš specifičen pedagoški pristop

Naš pogovor: dr. Roman Globokar

■ **Marko Weilguny** je raziskovalec na Inštitutu za raziskovanje in evalvacijo šolstva ter koordinator dejavnosti v Zavodu sv. Stanislava. Po izobrazbi je filozof in sociolog kulture, trenutno se ukvarja s spremljanjem kakovosti katoliških šol, njihovo medsebojno povezanostjo in promocijo.

Ob prejemu odlikovanja srebrni red za zasluge, ki ga je 23. 6. 2017 Zavodu sv. Stanislava ob 25-letnici delovanja podelil predsednik republike Borut Pahor, je nastal pogovor z direktorjem dr. Romanom Globokarjem.

V obrazložitvi podeljenega odlikovanja lahko preberemo, da ga Zavod sv. Stanislava prejema za svoje delo od ponovne ustanovitve v letu 1992 in za svojo vlogo v naši domovini na začetku 20. stoletja.

Veseli me, da je predlagatelj v priznanju zapisal, da gre za nadaljevanje bogatega izročila in da je izrecno omenjeno tudi prvo obdobje delovanja Zavoda sv. Stanislava od leta 1905 do 1945. Škofijska klasična gimnazija je bila prva gimnazija, v kateri so se vsi predmeti poučevali v slovenskem jeziku. Ob ustanovitvi slovenske univerze leta 1919 je bila posebej poudarjena vloga našega zavoda pri oblikovanju slovenskega znanstvenega jezika, saj so profesorji na Škofijski klasični gimnaziji napisali učbenike za naravoslovne predmete in s tem oblikovali slovensko izrazoslovje tudi na tem področju. Na naši gimnaziji je leta 1913 potekala prva matura v slovenskem jeziku, kar brez dvoma kaže na državotvoren značaj naše ustanove. Prav vzgoja za ponosne Slovence je bila poleg vzgoje za zavedne katoličane temeljni namen škofa Jegliča ob ustanovitvi zavoda. Po nasilni, skoraj polstoletni prekinitvi delovanja zavoda so bili prav nekdanji »zavodarji« tisti, ki so vztrajno pritiskali na nadškofa Alojzija Šuštarja, tudi nekdanjega gojenca, naj obnovi delovanje Zavoda sv. Stanislava.

Kateri dogodki, dosežki, uspehi so po vašem mnenju prepričali predsednika republike g. Boruta Pahorja, da srebrni red za zasluge podeli Zavodu sv. Stanislava?

Težko rečem, saj ne poznam ozadja tega, kako je prišlo do tega odlikovanja. Iz obrazložitve lahko razberemo, da zavod z vsemi svojimi enotami, od vrtca, osnovne in glasbene šole do gimnazije, dijaškega in študentskega doma, izrazito bogati slovenski šolski in kulturni prostor. V marsičem smo spodbuda tudi za javne šole. V obrazložitvi je poudarjeno, da smo edina srednješolska ustanova v Sloveniji, »ki skladno s tradicijo zavoda goji celovito klasično izobrazbo ter izvaja pouk latinskega in starogrškega jezika s književnostma, s čimer pomembno prispeva k ohranjanju evropskih obzorij slovenske kulture«. Zelo pohvaljen je obšolski program, ki spodbuja razvijanje osebnih talentov in pridobivanje življenjskih veščin. Izpostavljena je edinstvenost naše zborovske piramide, ki jo sestavlja kar devet zborov, ki delujejo znotraj našega zavoda. Opažene pa so bile tudi ostale obšolske dejavnosti, še posebej likovna šola, dramsko in literarno ustvarjanje, šport in pa vzgoja za aktivno državljanstvo in kritično mišljenje. Izpostavljeno je bilo tudi leto spomina ob obletnici obeh svetovnih vojn, v katerem smo močno poudarjali spomin na žrtve ter prizadevanje za spravo in mir.

Je mogoče v celotni zavodski zgodbi koga posebej izpostaviti?

Iskreno mislim, da je pomemben prispevek prav vsakega. Si lahko predstavljate ustvarjalni zavodski utrip brez predanih čistilk in prizadevnih kuharic? Pomembno je, da vsakdo z veseljem in odgovorno opravi svoj del naloge. Gotovo je treba izpostaviti ljudi, ki so z jasno vizijo, izrednim pogumom in vero po slovenski osamosvojitvi ponovno vzpostavili delovanje Zavoda sv. Stanislava. V prvi vrsti gre priznanje tedanjemu nadškofu dr. Alojziju Šuštarju, ki je na začetku sicer omahoval, potem pa se odločil, da bo obnovil zelo poškodovano zavodsko stavbo in spet začel s katoliško šolo na obrobju Ljubljane. Nadškof Šuštar je z velikim ponosom spremljal razvoj življenja v zavodu in ves čas podpiral naše delovanje. Pomembne zasluge ima prvi direktor dr. Borut Košir, ki je z veliko skrbnostjo in modrostjo postavil pravne in vsebinske temelje vsega nadaljnjega razvoja. Prvi ravnatelj Škofijske klasične gimnazije, prof. Jože Mlakar, pa ima izredne zasluge, saj je oblikoval zelo pester in vsebinsko bogat program gimnazije, v katerem so enakovredno zastopane naravoslovne in humanistične vsebine, ter vzpostavil bogato paleto obšolskih dejavnosti, s poudarkom na glasbi, petju, likovni in dramski dejavnosti ter mednarodnih izmenjavah. Neprecenljiv delež ima tudi drugi direktor dr. Anton Jamnik, ki je poskrbel za dokončno obnovo celotne zavodske stavbe in kot ljubljanski pomožni škof tudi spodbudil nastanek prve katoliške osnovne šole. Naj omenim še dolgoletnega zavodskega

ekonoma g. Toneta Homarja, ki je operativno vodil projekt obnove stare zavodske stavbe, gradnjo novih prostorov za osnovno šolo in vrtec ter očetovsko skrbel za materialne pogoje. Pomembni so vsi, ki so dodali svoj kamenček v mozaik zavodske zgodbe.

Poslanstvo zavoda: »Iz vere, upanja in ljubezni v dialogu s svetom ustvarjati pogoje za celovito osebno rast posameznika v skupnosti, da bi živel v polnosti in sooblikoval boljši svet.«

Kakšno mesto ima podeljeno odlikovanje v zavodu?

Gre za najvišje priznanje, ki ga je zavod prejel v vsej zgodovini. Škof Jeglič je imel težave, da so zavod priznale oblasti na Dunaju, kasneje se je moral spet pogajati z oblastmi v Beogradu, ob začetku 2. svetovne vojne so nemške okupatorske oblasti šolo nasilno zaprle, po vojni pa jo je totalitarni komunistični sistem prepovedal. Po 112 letih od začetka delovanja pa nam je najvišja državna oblast podelila odlikovanje za zasluge za naš narod in našo državo. Gotovo bi bil škof Jeglič na to ponosen. V teh dneh sem prejel zelo veliko čestitk, predvsem od nekdanjih dijakov, kar mi dejansko največ pomeni. Vesel sem bil, da so se tudi sami prepoznali v odlikovancih in da so delili to veselje z vsemi, ki sedaj delujemo v zavodu. Odlikovanje je tako priložnost, da še okrepimo medsebojno povezanost in še kaj prispevamo k skupnemu dobremu na slovenskem šolskem in kulturnem področju. Vsekakor pa sem vesel, da je javnost opazila naše delovanje in naše uspehe ter da vidi pomen letih za skupno dobro naše države.

Kako je biti direktor te ustanove?

Osebnostno sem bil zelo vesel, ko me je tedanji direktor Anton Jamnik pred 16 leti povabil, da pridem za kaplana in učitelja v zavod. Takrat nisem veliko vedel o zavodu, saj sem leta 1993, ko se je spet začel pouk na Škofijski klasični gimnaziji, odšel študirat v Rim. Sem pa že poznal nekatere nekdanje škofijce, ki so prišli kot študentje v Rim in so se mi zdeli nekaj posebnega. Moja mladostna želja je bila, da bi učil v srednji šoli, zato sem bil vesel, ko sem imel po koncu študija mo-

žnost, da se mi uresniči sanjska kombinacija: biti duhovnik in biti učitelj. Prva štiri leta, ko sem poučeval na gimnaziji in imel duhovne obnove, sem zelo užival. Težko mi je bilo, da sem moral to delo v veliki meri opustiti, ko sem po odhodu g. Jamnika postal direktor zavoda. Z veseljem opravljam to službo, saj čutim zaupanje in podporo vseh svojih sodelavcev. Prav ta skupinski duh, pristni medosebni odnosi in pripadnost skupnemu poslanstvu delajo naš zavod poseben. Trudim se, da bi imel z vsakim zaposlenim osebno odnos, da bi vsakemu dal vedeti, da je dragocen in pomemben. Prav tako pa si prizadevam za to, da bi tudi vsi otroci in mladi spoznali, da je šola njihova, da so oni glavni akterji pri oblikovanju šolskega utripa. Zavod sv. Stanislava je danes to, kar je, v veliki meri zaradi idej, pobud in dejanj naših nekdanjih učencev in dijakov. Ponosen sem na vsakega posameznika, ki se je že v preteklosti in se še danes trudi, da bi razvijal svoje sposobnosti in prispeval nekaj k dobremu vzdušju v skupnosti. Ponosen sem na kulturo dobrih medosebnih odnosov, na zaupanje, na ustvarjalno energijo, na številne uspehe, ki jih dosegajo posamezniki, skupine in celotna zavodska skupnost. Vedno se počutim obdarovanega, da lahko živim sredi tako ustvarjalnih in navdušenih ljudi. Želim si, da bi se tako počutili tudi vsi naši otroci, mladi in zaposleni.

Kako konkretno si želite s svojim delom dijake, učence in otroke spodbujati k temu, da sooblikujejo boljši svet?

Pomembni se mi zdita dve stvari: kritično razmišljanje in družbena angažiranost. Pri mladih velikokrat doživljam, da zelo dobro analizirajo, kaj vse je v družbi narobe in kako bi moralo biti, premalokrat pa zberejo pogum, da bi se lotili izboljšav. Seveda sam ne morem premakniti prav veliko, zato si želim, da bi škofijci ostali povezani med seboj in se spodbujali pri sooblikovanju boljšega sveta. Upam, da bo tudi Klub alumni ŠKG, ki povezuje naše nekdanje dijake, ponudil možnost za določene družbene iniciative, da bi skupaj ustvarjalno iskali načine za izboljšave na mikro- in na makroravni. Želim si, da bi bili naši nekdanji dijaki kvas družbe, ki bi vnašal v ta svet dobroto, vese-

lje do življenja, spoštovanje vsakega človeka in poštenost. To pa bo možno, če bodo tako kulturo izkusili v času svojega šolanja. Zato moramo zaposleni še več narediti za ustvarjanje dobrega ozračja, v katerem se vsak čuti spoštovan in cenjen ter lahko dá svoj prispevek k skupnemu dobremu.

Kakšna je prihodnost Zavoda sv. Stanislava?

Zadnja leta smo širili dejavnosti, v prihodnje pa naj bi se bolj posvečali poglobitvi našega delovanja. Predvsem naj bi še bolj izostrili naš specifičen pedagoški pristop, ki teži k celostni vzgoji in izobraževanju. Izboljšali naj bi celovito spremljanje vsakega posameznega učenca in spodbujali razvoj njegovih talentov. Želim si, da bi bil znotraj pedagoškega procesa vsak učenec lahko uspešen in da bi prepoznal vrednost svojega življenja. To pa zahteva predvsem temeljni premik v glavah nas, učiteljev in vzgojiteljev, da se ne bomo ustavljali samo pri zahtevanih ciljih svojega predmeta, ampak se bomo zavedali, da smo soodgovorni za to, da mlade pripravimo na življenje in da jim poleg znanja s svojega predmetnega področja lahko damo še druge življenjske modrosti in veščine. Ker opažamo, da sodobni virtualni svet otroke in mlade čedalje bolj srka vase, si bomo v zavodu v prihodnje še bolj prizadevali za izkustveno pedagoško, za pouk v naravi, za razvijanje čustvene in socialne inteligence ter za timsko delo. Namesto tekmovalnosti naj bi bolj poudarjali sodelovalno vzdušje, seveda pa to ne pomeni zniževanja standardov znanja. Težiti moramo k odličnosti in si postavljati visoke ideale, vendar ne na račun izrivljanja drugih, ampak v duhu medsebojnega sodelovanja in pomoči. Eden od glavnih izzivov katoliške šole danes je tudi, kako predstaviti življenjskost krščanskega sporočila. Ne gre zgolj za ponavljanje in ohranjanje izročila iz preteklosti, ampak za posredovanje evangelijskega sporočila, ki osmišlja življenje in naj bi bilo vir navdiha tudi za sodobne generacije. Zato iščemo načine, kako pristno predstaviti temeljne elemente krščanske duhovnosti, ki bodo nagovarjali prihodnje intelektualce. Vsekakor si želimo, da bi naše ideje spodbudile tudi ostale, da bi ustanovili še kakšno podobno šolo ali pa v svoje vzgojno-izobraževalno delovanje vključili nekatere naše izkušnje. ◀